

De economische betekenis van toerisme in België in 2022

Satellietrekening Toerisme voor België 2022

METHODOLOGISCHE BIJLAGE

INHOUD

1. TSA-tabellen 1 en 2	1
1.1. Volumes	1
1.2. Bestedingen	7
1.2.1. Algemene bestedingen TSA-tabellen 1 en 2	7
1.2.2. Uitgaven aan personenvervoer door de lucht	12
1.2.3. Uitgaven aan reisorganisaties, touroperators en gidsen	13
1.2.4. Uitgaven aan organisatie van congressen	14
1.3. Totaalbeeld TSA-tabellen 1 en 2	14
2. TSA-tabel 4	17
2.1. Toerisme uitgaven TSA-Tabel 1 en 2	17
2.2. Waarde van de accommodatie in eigen vakantiehuizen	17
2.3. "Social transfers in kind"	17
2.4. Andere vormen van toerismeconsumptie	18
2.5. Totaalbeeld TSA-tabel 4	19
3. TSA-tabel 5	21
4. TSA-tabel 6	28
5. TSA-tabel 7	32
Referentielijst	34

1. TSA-tabellen 1 en 2

Wat :

- TSA-tabel 1: inkomend toerisme of buitenlandse toeristen in België
- TSA-tabel 2: intern toerisme of Belgische toeristen in België

Om de totale consumptie van deze groepen toeristen te kennen, berekenen we eerst hun volume. In een tweede deel koppelen we er de uitgaven aan.

1.1. Volumes

Bronnen:

Tabel 1: Mogelijke bronnen voor het volume van daguitstappen en overnachtingen in België in 2022.

Belgen in België	Dagtoeristen	Ontspanning	Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022; WES: Les excursions des Belges en Wallonie 2021-2022 en 2022-23.
		Zaken	Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022; Toerisme Vlaanderen: Congresbarometer 2022.
	Verblijfstoeristen (gehuurde accommodatie)	Ontspanning	Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022 ; Statbel: Platformdata in het verblijfstoerisme 2022.
		Zaken	Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022 ; Statbel: Platformdata in het verblijfstoerism 2022.
	Verblijfstoeristen (niet gehuurde accommodatie)	Ontspanning + zaken	Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022; Statbel: Reisonderzoek 2022.
Belgen die vertrekken buiten België	Dagtoeristen	Ontspanning + zaken	Statbel: Reisonderzoek 2022.
	Verblijfstoeristen (aantal nachten dat ze nog in België overnachten voor vertrek)	Ontspanning + zaken	Statbel: Reisonderzoek 2022.
Buitenlanders in België	Dagtoeristen	Ontspanning	Visit Antwerpen, Visit Gent en Visit Brugge: Dagtoerisme via telecomdata 2022; Westtoer: Dagtoerisme aan de kust 2018.
		Zaken	Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022; Toerisme Vlaanderen: Congresbarometer 2022.
	Verblijfstoeristen (gehuurde accommodatie)	Ontspanning	Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022 ; Statbel, Platformdata in het verblijfstoerisme 2022.
		Zaken	Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022 ; Statbel, Platformdata in het verblijfstoerisme 2022.
	Verblijfstoeristen (niet gehuurde accommodatie)	Ontspanning + zaken	Eurostat: Toerismestatistieken 2022, enkel EU27

Methode en deelresultaten:

Voor overnachtingscijfers van Belgische en buitenlandse verblijfstoeristen in gehuurde accommodatie in België, werd een beroep gedaan op twee onderzoeken van Statbel: het onderzoek 'Horeca, toerisme en hotelwezen' en het onderzoek 'Platformdata in het verblijfstoerisme'.

Het onderzoek 'Horeca (toerisme en hotelwezen), vanaf nu overnachtingsstatistiek, meet het aantal aankomsten en overnachtingen per logiestype (NACE-code 55) bij professionele en particuliere logies naar herkomst en doel. Het onderzoek 'Platformdata in het verblijfstoerisme' (vanaf nu platformdata) meet daarnaast het aantal overnachtingen aangeboden door particuliere aanbieders. Dat betekent dat er een overlap kan zijn tussen beide bronnen in de NACE-codes 55.203 (gites, vakantiewoningen en -appartementen), 55.204 (gastenkamers) en 55.209 (vakantieverblijven en andere accommodatie voor kort verblijf).

Hieronder wordt aangegeven hoe we de berekeningen hebben gedaan. In een eerste stap werden de overnachtingscijfers in NACE 55.203, 55.204 en 55.209 opgeteld en vergeleken met de platformdata en dat opgesplitst tot het laagst mogelijke niveau naar herkomst toerist (BE, EU27 zonder BE en niet-EU27) en provincie van het logies. Daarnaast werd gekeken of de som van de andere NACE-codes (NACE 55.1 (hotels), 55.201 (jeugdherbergen en -verblijfscentra), 55.202 (vakantieparken) en 55.3 (kampeerterreinen)) en de platformdata hoger was dan het totaal in NACE 55. Gezien sommige overnachtingscijfers versluierd worden in de overnachtingsstatistiek zou dit immers een verschil kunnen geven.

In stap twee wordt een keuze gemaakt. Indien in een bepaalde provincie en bepaalde groep toeristen het totaal aantal overnachtingen in de overnachtingsstatistiek voor de gehele NACE 55 het hoogst is, wordt met deze cijfers gewerkt. Indien de som van platformdata en de overnachtingscijfers in NACE 55.1, 55.201, 55.202 en 55.3 het hoogst is, wordt daarmee verder gewerkt.

Hieronder worden de cijfers weergegeven voor Belgen, toeristen uit overige EU27-landen en toeristen van buiten de EU27. In de meest rechtse kolom van de tabellen wordt ook aangegeven welke keuzes werden gemaakt.

Tabel 2: Berekening van overnachtingscijfers van Belgische en buitenlandse verblijfstoeristen in gehuurde accommodatie in België, naar herkomst toerist, naar ligging logies en naar logiestype (op basis van twee bronnen), 2022.

BELGISCHE TOERISTEN						
	NACE 55	NACE 55.1 + 55.201 + 55.202 + 55.3	NACE 55.203 + 55.204 + 55.209	Platformdata	TOTAAL # over- nachtingen	
België	23.646.343	16.445.995	7.200.348	3.177.840	23.785.878	****
Vlaams Gewest	16.410.504	10.842.962	5.567.542	1.622.535	16.410.504	***
Waals Gewest	5.695.405	4.076.011	1.619.394	1.409.073	5.702.120	***
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1.540.434	1.527.022	13.412	146.232	1.673.254	**
Provincie Antwerpen	2.533.207	2.247.734	285.473	131.446	2.533.207	*
Provincie Henegouwen	755.708	570.184	14.289	99.336	755.708	*
Provincie Limburg	2.837.774	2.413.858	423.916	125.594	2.837.774	*
Provincie Luik	1.641.955	1.098.823	543.132	417.030	1.641.955	*
Provincie Luxemburg	2.007.322	1.358.160	649.162	565.759	2.007.322	*
Provincie Namen	988.767	671.599	317.168	291.980	988.767	*
Provincie Oost-Vlaanderen	1.391.249	1.008.838	382.411	125.583	1.391.249	*
Provincie Vlaams-Brabant	1.109.521	963.035	146.486	64.417	1.109.521	*
Provincie Waals-Brabant	301.653	273.400	4.337	34.968	308.368	**
Provincie West-Vlaanderen	8.538.753	4.209.497	4.329.256	1.175.495	8.538.753	*

TOERISTEN EU27 (excl. BE)

	NACE 55	NACE 55.1 + 55.201 + 55.202 + 55.3	NACE 55.203 + 55.204 + 55.209	Platformdata	TOTAAL # over- nachtingen	
België	14.778.335	11.760.619	3.017.716	5.018.993	16.899.663	****
Vlaams Gewest	8.701.615	6.573.650	2.127.965	2.399.613	9.093.314	***
Waals Gewest	3.207.374	2.363.424	843.950	1.544.160	3.907.584	**
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	2.869.346	2.823.545	45.801	1.075.220	3.898.765	**
Provincie Antwerpen	2.181.294	1.686.558	494.736	569.985	2.256.543	**
Provincie Henegouwen	517.590	407.132	7.267	173.789	580.921	**
Provincie Limburg	1.855.473	1.586.006	269.467	167.873	1.855.473	*
Provincie Luik	1.007.865	640.783	367.082	592.245	1.233.028	**
Provincie Luxemburg	1.147.010	896.349	250.661	432.297	1.328.646	**
Provincie Namen	389.621	277.306	122.315	284.912	552.218	**
Provincie Oost-Vlaanderen	1.077.548	677.166	400.382	381.925	1.077.548	*
Provincie Vlaams-Brabant	703.963	565.953	138.010	160.299	726.252	**
Provincie Waals-Brabant	145.288	131.257	4.790	60.917	192.174	**
Provincie West-Vlaanderen	2.883.337	2.057.967	825.370	1.119.531	3.177.498	**

TOERISTEN BUITEN EU27

	NACE 55	NACE 55.1 + 55.201 + 55.202 + 55.3	NACE 55.203 + 55.204 + 55.209	Platformdata	TOTAAL # over- nachtingen	
België	4.599.446	4.084.333	515.113	1.286.799	5.372.830	****
Vlaams Gewest	2.410.036	1.953.357	456.679	576.772	2.531.827	***
Waals Gewest	378.398	338.896	39.502	180.489	519.385	**
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1.811.012	1.792.080	18.932	529.538	2.321.618	**
Provincie Antwerpen	558.879	458.870	100.009	156.209	615.079	**
Provincie Henegouwen	94.669	83.016	750	29.641	112.657	**
Provincie Limburg	167.513	141.369	26.144	24.446	167.513	*
Provincie Luik	117.076	101.342	15.734	70.401	171.743	**
Provincie Luxemburg	46.159	38.480	7.679	27.417	65.897	**
Provincie Namen	49.460	43.561	5.899	31.506	75.067	**
Provincie Oost-Vlaanderen	400.482	302.023	98.459	110.894	412.917	**
Provincie Vlaams-Brabant	314.209	273.295	40.914	57.826	331.121	**
Provincie Waals-Brabant	71.034	69.383	429	21.524	90.907	**
Provincie West-Vlaanderen	968.953	777.800	191.153	227.397	1.005.197	**

.NOOT: * overnachtingsstatistiek NACE 55

** som van platformdata en overnachtings-
statistiek NACE 55.1+55.201+55.202+55.3

*** som van de totaalcijfers in de provincies

**** som van de totaalcijfers in de gewesten

BRON: Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) en Platformdata in het
verblijfstoerisme 2022, bewerking VSA.

Voor de Belgen wordt met platformdata gewerkt in de provincie Waals-Brabant en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Voor de toeristen uit andere EU27-landen wordt met platformdata gewerkt voor alle provincies met uitzondering van de provincies Limburg en Oost-Vlaanderen en voor het Waalse en Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. Voor de toeristen van buiten de EU27 wordt met de platformdata gewerkt

voor alle provincies met uitzondering van de provincie Limburg en voor het Waalse en Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. De totalen voor de gewesten zijn de som van de provinciecijfers, met uitzondering van het Waalse Gewest voor de buitenlandse toeristen. Daar was het totaal voor het Gewest op basis van de platformdata groter dan de som van de provincies, gezien bij de provincies Henegouwen en Waals Brabant sommige cijfers verluierd werden omwille van privacy. Het totaal voor België is de som van de gewestcijfers.

Met deze totaalcijfers voor België, opgesplitst naar herkomst werd in een derde stap verder gewerkt. Aan de hand van de cijfers uit de overnachtingsstatistiek werden de zonet berekende totalen verder uitgesplitst. Het gaat om een uitsplitsing van motief (zaken/ontspanning): de ratio binnen de overnachtingsstatistiek werd voor de verschillende groepen toeristen toegepast op het totaal aantal overnachtingen. Daarnaast werden op dezelfde manier ook de toeristen uit Frankrijk, Nederland en Duitsland uit de EU27-landen gehaald en werden toeristen uit niet EU-27 landen afgesplitst. Reden hiervoor is dat we voor deze groep toeristen ook een apart uitgavenprofiel hebben.

Tabel 3: Totaal aantal overnachtingen van Belgische en buitenlandse verblijfstoeristen in gehuurde accommodatie in België, naar herkomst en motief, 2022.

	TOTAAL AANTAL OVERNACHTINGEN	Waarvan motief ontspanning	Waarvan motief zaken
België	23.785.878	19.767.943	4.017.935
Buitenland	22.272.493	16.203.411	6.069.082
Frankrijk, Duitsland en Nederland	13.104.390	10.745.426	2.358.964
Andere EU27	3.795.273	2.108.467	1.686.806
Buiten EU-27	5.372.830	3.349.517	2.023.313
TOTAAL	46.058.371	35.971.353	10.087.018

NOOT: Totale overnachtingscijfers zoals berekend in tabel 2, herverdeeld over herkomst en motief aan de hand van de ratio's in dezelfde groepen in de statistiek Horeca (toerisme en hotelwezen)

BRON: Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) en Platformdata in het verblijfstoerisme 2022, bewerking VSA.

Voor de **Belgische verblijfstoeristen in niet-gehuurde accommodatie** werden ons in de eerste plaats cijfers aangeleverd door Statbel, uit het Reisonderzoek 2022. Er worden iets meer dan 7 miljoen nachten geteld in niet-gehuurde logies. Westtoer telt ook jaarlijks het aantal overnachtingen in tweede verblijven aan de Kust. In 2022 telden ze 13,7 miljoen overnachtingen door Belgen aan de kust. Gezien dit toch een aanzienlijk groter aantal is en enkel de kust betreft, vermoeden we dat het tweede verblijfsgebruik door Belgen onderschat is in het Statbelonderzoek. Vermoedelijk zien tweede verblijvers hun bezoek aan hun tweede verblijf niet steeds als een reis. Vandaar dat we op basis van het Westtoeronderzoek aan de Kust en het Reisonderzoek het totaal aantal overnachtingen in tweede verblijven in België zullen schatten.

Het Westtoeronderzoek leert dat er in 2022 in totaal ruim 13,7 miljoen overnachtingen waren aan de kust in de tweede verblijven (10,3 miljoen in vakantiewoningen en 3,4 miljoen op langetermijnkampeerplaatsen). De overnachtingen op campings konden niet gesplitst worden naar herkomst van de toerist, daarom werden ze verdeeld over Belgen en buitenlanders a rato van de verdeling van het tweede verblijfsgebruik in vakantiewoningen (87% Belgen en 13% buitenlanders).

Op basis van deze cijfers en de cijfers uit het Reisonderzoek 2022 kan ook het aantal overnachtingen in tweede verblijven elders in Vlaanderen geschat worden. Uit het Reisonderzoek kan worden afgeleid dat voor elke Belgische overnachting in een tweede verblijf aan de kust, er 1,68 overnachtingen in een tweede verblijf elders in België zijn. Deze ratio passen we toe op het aantal overnachtingen aan de kust en dat zowel in de vakantiewoningen als op de langetermijnkampeerplaatsen. Dat levert een totaal van 37,2 miljoen overnachtingen in tweede verblijven door Belgen in België op: 27,9 miljoen in vakantiewoningen en 9,3 miljoen op campings.

Tabel 4: Aantal overnachtingen in niet-gehuurde accommodatie door Belgische toeristen in België, naar soort logies en ligging in België, 2022.

	Aantal overnachtingen aan de kust (Westtoer)	Aantal overnachtingen ELDERS BE/KUST (Reisonderzoek: 4,4 miljoen/2,6 miljoen)	Aantal overnachtingen elders in België	Totaal aantal overnachtingen
Vakantiewoningen	10.276.944	1,7	17.610.222	27.887.166
Langetermijnkampeerplaatsen	3.428.279	1,7	5.874.582	9.302.861
TOTAAL	13.705.223		23.484.804	37.190.027

BRON: Westtoer: Trendrapport kust 2021-2022;
Statbel: Reisonderzoek 2022, bewerking VSA.

Voor de **buitenlands toeristen die verblijven in niet-gehuurde accommodatie** werden door Eurostat cijfers aangeleverd voor het motief ontspanning. Het betreft wel enkel toeristen uit de EU27: ze tellen samen 8.111.389 overnachtingen in niet-gehuurde logies, waarvan 4.148.798 door Fransen, Duitsers en Nederlanders. Voor toeristen van buiten Europa kennen we de cijfers niet.

Voor de **Belgische daguitstappen in België** kan opnieuw een beroep gedaan worden op het Reisonderzoek van Statbel, dat 2-jaarlijks ook de daguitstappen bevraagt. In 2021 werden in dit onderzoek 18.462.335 daguitstappen voor het motief ontspanning en 550.198 voor het zakenmotief geteld. Daarnaast werden grootschalige onderzoeken naar dagtoerisme gevoerd voor de periode 2021-2022 in Vlaanderen en Brussel door Westtoer en in Wallonië voor meerdere jaren (waaronder 2022) door WES, in opdracht van het Commissariat général au Tourisme. De cijfers uit deze onderzoeken liggen een stuk hoger dan die van Statbel. Omdat we vermoeden dat het bij het Statbelonderzoek toch een zekere onderschatting van daguitstappen kan meespelen, werken we met de volumecijfers van de specifieke daguitstappenonderzoeken. Dat maakt dat we in totaal uitkomen op ruim 103 miljoen daguitstappen door Belgische toeristen in België.

Tabel 5: Aantal daguitstappen voor het motief ontspanning door Belgische toeristen in België, naar regio en bron, 2022.

	Totaal aantal daguitstappen Westtoer	Totaal aantal daguitstappen WES	TOTAAL
Brussel	14.836.000		14.836.000
Vlaanderen	66.613.000		66.613.000
Wallonië		22.094.000	22.094.000
België			103.543.000

BRON: Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022; WES: Les excursions des Belges en Wallonie 2021-2022 en 2022-23, bewerking VSA.

Voor het **aantal buitenlandse daguitstappen in België** beschikken we ten slotte niet over globale cijfers. We kunnen op basis van verschillende onderzoeken wel een puzzel proberen leggen. In de kunststeden Antwerpen, Gent en Brugge worden de dagtoeristen gemonitord door gebruik te maken van telecomdata. Om zoveel mogelijk dubbeltellingen te vermijden van verblijfstoeristen die één dag een van deze steden bezoeken, nemen we enkel de dagtoeristen uit de buurlanden Nederland, Frankrijk en Duitsland op. Op basis van het onderzoek van Westtoer aan de kust in 2018, kennen we daarnaast het aantal buitenlandse dagtoeristen aan de kust. Gezien we maar voor bepaalde plaatsen het aantal dagtoeristen kennen, zal dit niet het volledige beeld geven, maar we kiezen ervoor deze aantallen toch mee te nemen.

Tabel 6: Aantal daguitstappen door buitenlandse toeristen in België, 2022.

		Kunststeden		Vlaamse Kust (2018)	TOTAAL
	Antwerpen (2022)	Gent (2022)	Brugge (2022)		
Nederlanders	1.906.344	334.390	301.236	400.000	2.941.970
Fransen	222.205	240.132	494.786	2.400.000	3.357.123
Duitsers	179.080	117.988	270.582		567.650
Totaal	2.307.629	692.510	1.066.604	2.800.000	6.866.743

BRON: Visit Antwerpen, Visit Gent en Visit Brugge: Dagtoerisme via telecomdata 2022;
Westtoer: Dagtoerisme aan de kust 2018, bewerking VSA.

Voor **Belgische en buitenlandse dagzakentoeeristen** wordt in de eerste plaats een inschatting gemaakt van de verhouding dagzakentoeeristen en verblijfszakentoeeristen op basis van de Congresbarometer 2022 van Toerisme Vlaanderen. Door deze verhouding toe te passen op het aantal aankomsten van verblijfszakentoeeristen van Statbel kunnen we het aantal dagzakentoeeristen in België schatten: in totaal 24,6 miljoen Belgische dagzakentoeeristen en ruim 440.000 buitenlandse.

Tabel 7: Berekening van het aantal Belgische en buitenlandse dagzakentoeeristen 2022, naar herkomst.

	Deelnemers steekproef congressen* in Vlaams Gewest 2022		Factor dagzaken / verblijfszaken	Aankomsten verblijfszaken- toeristen TIC 2022	TOTAAL dagzakentoeeristen
	Blijven overnachten	Niet overnachten			
Belgen	6.184	73.724	11,92	2.028.479	24.182.986
Buitenland	11.300	2.103	0,19	2.371.377	441.328
TOTAAL					24.624.314

BRON: Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022;
Toerisme Vlaanderen: Congresbarometer 2022, bewerking VSA

*profiel Belgen o.b.v. niet-internationale congressen en buitenlanders
o.b.v. internationale congressen

De cijfers voor **Belgen die vertrekken op reis buiten België** werden ons aangeleverd door Statbel, uit het Reisonderzoek 2022. Er werden geen verdere bewerkingen op uitgevoerd. In 2022 vertrokken 4.070.000 Belgen op daguitstap buiten België (enkel de buurlanden NE, FRA, DUI en LUX werden meegeteld). Daarnaast telde men ook nog 628.783 overnachtingen van Belgen op Belgisch grondgebied voor reizen die als bestemming het buitenland hadden.

Resultaat

Tabel 8: Volume van daguitstappen en overnachtingen in België in 2022 en vergelijking met cijfers uit TSA 2019.

Herkomst	Motief	Volume TSA 2022	Volume TSA 2019	Extra informatie	
Belgen in België	Dagtoeristen	Ontspanning	103.543.000	34.869.499	Nieuwe onderzoeken beschikbaar
		Zaken	24.182.986	1.259.421	Nieuw onderzoek beschikbaar
	Verblijfstoeristen (gehuurde accommodatie)	Ontspanning	19.767.943	17.527.181	Zelfde bronnen
		Zaken	4.017.935	3.895.330	Zelfde bronnen
	Verblijfstoeristen (niet-gehuurde accomodatie)	Ontspanning + zaken	37.190.027	24.469.930	Nieuwe bronnen gebruikt
Belgen die vertrekken buiten België	Dagtoeristen	Ontspanning + zaken	4.070.000	6.396.381	Zelfde bronnen (2022 enkel buurlanden)
	Verblijfstoeristen (aantal nachten dat ze nog in België overnachten voor vertrek)	Ontspanning + zaken	628.783	527.780	Zelfde bronnen
Buitenlanders in België	Dagtoeristen	Ontspanning	6.866.743	8.742.332	Nieuw onderzoek beschikbaar
		Zaken	441.328	?	Nieuw onderzoek beschikbaar
	Verblijfstoeristen (gehuurde accommodatie)	Ontspanning	16.203.411	16.370.957	Zelfde bronnen
		Zaken	6.069.082	7.186.428	Zelfde bronnen
	Verblijfstoeristen (niet gehuurde accommodatie)	Ontspanning + Zaken	8.111.389	9.454.935	Zelfde bronnen

1.2. Bestedingen

1.2.1. Algemene bestedingen TSA-tabellen 1 en 2

Bronnen, methode en deelresultaten

Algemeen: We zoeken in onderzoeken naar een zo specifiek mogelijk uitgavenprofiel (op basis van herkomst) en vermenigvuldigen de uitgaven met het volume van de toeristen zoals hierboven berekend. Uitgaven uit onderzoeken van voor 2022 worden steeds omgezet naar prijzen 2022. Hiervoor vermenigvuldigen we de uitgaven met een factor die het jaargemiddelde van de Index der consumptieprijzen overbrugt tussen het meetjaar van onderzoek en 2022.

Voor de Belgische verblijfstoeristen doen we een beroep op het Reisonderzoek van Statbel, waar de uitgaven van Belgische reizigers bevraagd worden. De uitgaven worden ingedeeld in vijf categorieën: accommodatie, eten en drinken, transport, uitgaven aan waardevolle en duurzame goederen en andere uitgaven. De categorie waardevolle en duurzame goederen nemen we mee naar TSA-Tabel 4, de andere uitgavencategorieën gebruiken we in deze TSA-tabellen.

Vanuit de logica van een TSA, moeten we deze uitgaven zo dicht mogelijk linken aan de groepen van toeristische producten en bedrijfstakken waarin deze gebeuren. We kiezen dan ook om de categorie 'andere

uitgaven' op te splitsen. Op basis van de extra informatie die de vakantiegangers invullen, kunnen we de categorie cultuur, recreatie en sport afsplitsen. Van alle Belgen die uitgaven invullen in de categorie 'andere', zijn we zeker dat minstens 59,7% gaat naar uitgaven voor cultuur, recreatie en sport. Waar geen motivatie voor de uitgaven werd ingevuld, werden de bedragen meegenomen in het totaal, maar niet meegeteld als cultuur, recreatie en sport. Dit aandeel van 59,7% passen we toe op het bedrag in de categorie 'andere uitgaven' om de uitgaven aan cultuur, sport en recreatie af te splitsen van de rest van het bedrag.

Tabel 9: Bestedingen door Belgische verblijfstoeristen in België, naar uitgavencategorie, motief en soort accommodatie, 2022. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022).

	ONTSPANNING				ZAKEN	
	Gehuurde accommodatie		Niet-gehuurde accommodatie		Gehuurde accommodatie	
VOLUME		19.767.943		37.190.027		4.017.935
BESTEDINGEN	pp pn	TOTAAL	pp pn	TOTAAL	pp pn	TOTAAL
Logies	43,7	862.982.181	3,0	111.716.326	63,9	256.751.668
Maaltijden en drank	24,4	482.810.890	18,5	687.497.074	32,0	128.557.655
Transport	8,8	173.119.937	6,4	239.065.677	13,4	53.976.285
Cultuur, recreatie en sport	3,0	58.777.019	1,3	49.926.831	7,5	29.989.716
Andere uitgaven (excl. duurzame goederen)	2,0	39.650.801	0,9	33.680.491	5,0	20.230.972
TOTAAL	81,8	1.617.340.827	30,2	1.121.886.399	121,8	489.506.297

BRON: Volumes: Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022, Platformdata in het verblijfstoerisme 2022, Reisonderzoek 2022; Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022, bewerking VSA; Uitgaven: Statbel: Reisonderzoek 2022, bewerking VSA.

Voor de buitenlandse verblijfstoeristen uit de EU27 kunnen we een beroep doen op cijfers van Eurostat. Eurostat verzamelt jaarlijks cijfers bij de lidstaten over reizen, daguitstappen en uitgaven tijdens deze trips. De uitgavecategorieën zijn dezelfde dan het Belgische Reisonderzoek van Statbel. Aan de hand van de Belgische verdeelsleutel in de categorie 'andere' werden ook voor de buitenlanders de uitgaven aan cultuur, recreatie en sport afgesplitst. Daarnaast werden ook hier de uitgaven aan duurzame en waardevolle voorwerpen apart gehouden voor TSA-Tabel 4.

In dit onderzoek worden de transportkosten niet opgesplitst naar transportkosten heen en terug of transportkosten ter plaatse. Dat betekent dat een deel van de uitgaven door buitenlandse toeristen vermoedelijk niet in België werden gedaan en we ze niet mogen meenemen in de TSA. Omdat we het aandeel van beide componenten aan uitgaven aan vervoer niet kennen, beslissen we om het bedrag dat Belgen in België aan hun transport besteden, mee te nemen als proxi voor de uitgaven van buitenlanders in België aan transport ter plaatse. Het gaat om 8,8 euro per persoon per nacht in gehuurde accommodatie, 6,4 euro in niet-gehuurde en 13,4 euro voor zakentoeisme. In de onderste rij van volgende tabellen staat dan ook telkens het totaalbedrag, exclusief de transportkosten van en naar België. Dit bedrag nemen we verder mee in de opmaak van de TSA.

We ontvingen een apart uitgavenprofiel voor Franse, Duitse en Nederlandse verblijfstoeristen (tabel 10) en buitenlandse verblijfstoeristen uit de andere EU27-landen (tabel 11).

Tabel 10: Bestedingen door Franse, Duitse en Nederlandse verblijfstoeristen in België, naar uitgavencategorie, motief en soort accommodatie, 2022.
Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022).

VOLUME	ONTSPANNING				ZAKEN	
	Gehuurde accommodatie		Niet-gehuurde accommodatie		Gehuurde en niet-gehuurde accommodatie	
	pp pn	TOTAAL	pp pn	TOTAAL	pp pn	TOTAAL
Logies	49,2	528.418.336	4,2	17.461.468	91,5	215.871.629
Maaltijden en drank	25,3	271.855.062	13,0	53.898.419	32,2	75.845.804
Transport	20,7	222.793.610	20,1	83.581.743	61,3	144.506.002
Cultuur, recreatie en sport	10,0	107.195.034	7,5	30.947.737	9,2	21.604.467
Andere uitgaven (excl. duurzame goederen)	6,7	72.313.450	5,0	20.877.251	6,2	14.574.309
TOTAAL	111,9	1.202.575.491	49,8	206.766.618	200,3	472.402.210
TOTAAL (excl. transport)	91,2	979.781.881	29,7	123.184.875	139,0	327.896.208
Transport ter plaatse	8,8	94.104.255	6,4	26.669.386	13,4	31.689.930
TOTAAL (excl. transport van en naar)	99,9	1.073.886.136	36,1	149.854.261	152,4	359.586.139

BRON: Volumes: Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022 en Platformdata in het verblijfstoerisme 2022, Eurostat toerismestatistieken 2022, bewerking VSA;
Uitgaven: Eurostat, toerismestatistieken 2022, bewerking VSA.

Tabel 11: Bestedingen door verblijfstoeristen uit de EU27-landen (met uitzondering van Belgen, Fransen, Duitsers en Nederlanders), naar uitgavencategorie, motief en soort accommodatie, 2022.
Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022).

VOLUME	ONTSPANNING				ZAKEN	
	Gehuurde accommodatie		Niet-gehuurde accommodatie		Gehuurde en niet-gehuurde accommodatie	
	pp pn	TOTAAL	pp pn	TOTAAL	pp pn	TOTAAL
Logies	54,3	114.412.893	1,7	6.813.180	69,2	116.697.222
Maaltijden en drank	17,2	36.319.762	8,2	32.362.433	18,8	31.632.205
Transport	35,9	75.770.230	27,1	107.349.459	82,7	139.522.441
Cultuur, recreatie en sport	20,8	43.866.667	12,0	47.538.381	10,5	17.675.033
Andere uitgaven (excl. duurzame goederen)	14,0	29.592.323	8,1	32.069.250	7,1	11.923.525
TOTAAL	142,3	299.961.875	57,1	226.132.704	188,2	317.450.426
TOTAAL (excl. transport)	106,3	224.191.645	30,0	118.783.245	105,5	177.927.985
Transport ter plaatse	8,8	18.465.133	6,4	25.472.407	13,4	22.660.277
TOTAAL (excl. transport van en naar)	115,1	242.656.778	36,4	144.255.652	118,9	200.588.262

BRON: Volumes: Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022 en Platformdata in het verblijfstoerisme 2022, Eurostat toerismestatistieken 2022, bewerking VSA;
Uitgaven: Eurostat, toerismestatistieken 2022, bewerking VSA.

Voor de **buitenlandse verblijfstoeristen van buiten de EU27** beschikken we enkel over volumecijfers in **gehuurde logies**. We beschikken niet over een globaal uitgavenprofiel op basis van de Eurostatcijfers. We beslissen daarom om het uitgavenprofiel van de verblijfstoeristen uit de EU27-landen (met uitzondering van Belgen, Fransen, Duitsers en Nederlanders) te gebruiken.

Het is gekend dat toeristen van buiten de EU27 gemiddeld meer uitgeven dan toeristen binnen de EU. Om het verschil te kennen, doen we een beroep op de cijfers uit het kunststedenonderzoek in Vlaanderen: gemiddeld gaven toeristen in 2022 uit de EU27-landen (met uitzondering van Belgen, Fransen, Duitsers en Nederlanders) 135 euro per persoon per nacht uit. Voor toeristen buiten de EU27 ging het om 158 euro, wat neerkomt op 1,17 keer meer. Vandaar dat we beslissen om de uitgaven uit het Eurostatonderzoek voor EU-27 te gebruiken, maar te verhogen met een factor 1,17 voor de uitgaven van toeristen buiten de EU-27.

Tabel 12: Bestedingen door verblijfstoeristen van buiten de EU27
in gehuurde accommodatie, naar uitgavencategorie en motief, 2022.
Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022).

	ONTSPANNING		ZAKEN	
VOLUME		3.349.517		2.023.313
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL
Logies	63,9	213.967.232	81,4	164.784.085
Maaltijden en drank	20,3	67.922.755	22,1	44.666.736
Transport	42,3	141.700.343	97,4	197.014.781
Cultuur, recreatie en sport	24,5	82.036.466	12,3	24.958.299
Andere uitgaven (excl. duurzame goederen)	16,5	55.341.554	8,3	16.836.794
TOTAAL	167,5	560.968.350	221,5	448.260.694
TOTAAL (excl. transport)	125,2	419.268.007	124,2	251.245.914
Transport ter plaatse	8,8	29.333.767	13,4	27.180.852
TOTAAL (excl. transport van en naar)	133,9	448.601.774	137,6	278.426.765

BRON: Volumes: Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022 en Platformdata in het verblijfstoerisme 2022, bewerking VSA; Uitgaven: Eurostat, toerismestatistieken 2022, Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022, bewerking VSA.

Wat de uitgaven van **Belgische daguitstappers in België** betreft, kennen we uit het Reisonderzoek van Statbel het totaalbedrag naar motief. Gezien het om cijfers uit 2021 gaat, vermenigvuldigen we deze met een factor 1,096 (verschil tussen gemiddelde consumptieprijsindex 2021 en 2022). Voor het motief ontspanning is er daarnaast ook detailinformatie beschikbaar over de uitgaven van Belgische dagtoeristen in Vlaanderen en Brussel uit het onderzoek 'Dagtrips door Belgen' van Westtoer. Gezien hier een grotere groep mensen werd bevraagd, werken we voor het motief ontspanning met het uitgavenprofiel van Westtoer. Voor het motief zaken werken we met het totaalbedrag van Statbel en verdelen we dat a rato van de uitgavencategorieën in het onderzoek van Westtoer.

Tabel 13: Bestedingen door Belgische dagtoeristen in België, naar uitgavencategorie en motief, 2022.
Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022).

	ONTSPANNING		ZAKEN	
VOLUME		103.543.000		24.182.986
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL
Logies				
Maaltijden en drank	18,8	1.942.830.628	31,9	770.481.006
Transport	3,5	362.222.660	5,9	143.649.001
Cultuur, recreatie en sport	3,9	406.128.436	6,7	161.061.001
Andere uitgaven (incl. shopping)	7,8	812.256.873	13,3	322.122.002
TOTAAL	34,0	3.523.438.597	57,8	1.397.313.011

BRON: Volumes: Westtoer: Dagtrips door Belgen, 2022; WES: Les excursions des Belges en Wallonie, 2021-2022 en 2022-23; Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022; Toerisme Vlaanderen: Congresbarometer 2022, bewerking VSA. Uitgaven: Westtoer: Dagtrips door Belgen, 2022; Statbel: Reisonderzoek 2022, bewerking VSA.

Wat de uitgaven van **buitenlandse dagtoeristen in België** betreft, beschikken we niet over algemene uitgavenprofielen. Gezien we enkel dagtoeristen uit de buurlanden meenemen, werken we met het motief ontspanning met uitgavenprofiel voor de dagtoeristen uit de buurlanden op basis van het kunststedenonderzoek van Toerisme Vlaanderen. Gezien dit onderzoek deels in 2023 liep, passen we de bedragen ook hier aan naar prijzen 2022. Voor het zakenmotief beschikken we niet over gegevens van uitgaven en werken we met dezelfde cijfers als voor de Belgische dagzakentoeeristen.

Tabel 14: Bestedingen door buitenlandse dagtoeristen (Nederlanders, Fransen en Duitsers) in België, naar uitgavencategorie en motief, 2022. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022).

	ONTSPANNING		ZAKEN	
VOLUME		6.866.743		441.328
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL
Logies				
Maaltijden en drank	9,2	63.454.395	31,9	14.060.910
Transport	1,7	11.475.795	5,9	2.621.526
Cultuur, recreatie en sport	6,7	45.903.179	6,7	2.939.286
Andere uitgaven (incl. shopping)	19,9	136.359.445	13,3	5.878.573
TOTAAL	37,5	257.192.815	57,8	25.500.295

BRON: Volumes: Visit Antwerpen, Visit Gent en Visit Brugge: Dagtoerisme via telecomdata 2022; Westtoer: Dagtoerisme aan de kust 2018, bewerking VSA. Uitgaven: Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023; Westtoer: Dagtrips door Belgen, 2022; Statbel: Reisonderzoek 2022, bewerking VSA.

De **Belgen die vertrekken op reis naar een bestemming buiten België** doen vaak ook nog uitgaven in België. Sommige verblijfstoeristen overnachten nog in België voor ze vertrekken. Op basis van het Reisonderzoek van Statbel weten we dat er nog 628.783 overnachtingen in België zijn, van Belgen die op reis vertrekken naar het buitenland. Voor deze overnachtingen rekenen we de gemiddelde uitgave van Belgen in België in gehuurde logies, namelijk 43,7 euro. Dat maakt een totaal van 27.449.942 euro dat wordt uitgegeven door deze groep toeristen aan logies.

Daarnaast zullen er vaak nog transportkosten in rekening gebracht moeten worden. Voor luchtverkeer nemen we die automatisch mee (zie later), voor spoorvervoer nemen we niets mee omdat we ervan uitgaan dat deze toeristen vooral met buitenlandse maatschappijen zullen sporen. Voor vervoer over de weg proberen we dat wel te doen en dat voor het deel van de reis dat Belgen over Belgische wegen rijden.

Zowel voor dag- als verblijfstoeristen nemen we deze uitgaven mee. Als basisprijs voor vervoer over de weg werken we met de 0,15 euro per kilometer die door de FOD Financiën wordt gebruikt voor de berekening van de kostenaf trek woon-werkverkeer. We kennen de werkelijke afstand die nog op Belgische wegen wordt afgelegd niet. Daarom werken we als schatting met de gemiddelde afstand voor de export van het goederenvervoer in België. In 2019 werd bij de export van het goederenvervoer over de weg, gemiddeld nog 100 km over Belgische wegen gereden. We gaan er dan ook van uit dat Belgen die reizen naar het buitenland nog 100 km over Belgische wegen rijden alvorens de grens te bereiken. Ook in de terugrit doen ze die afstand. Dat maakt dat we per reis een transportkost meerekenen van 30 euro: 200 kilometer aan 0,15 euro per km.

We kennen het aantal daguitstappen naar het buitenland en vermoeden dat daarvoor vooral vervoer over de weg gebruikt zal worden (we gaan uit van 100%). Daarnaast kennen we op basis van het Reisonderzoek van Statbel ook het aantal reizen van Belgen naar het buitenland waarbij de wagen of bus het belangrijkste vervoersmiddel is.

Tabel 15: Berekening van de uitgaven aan transport over de weg (in prijzen 2022) bij Belgen die vertrekken naar het buitenland.

	Volume	Eenheidskost	TOTALE BESTEDINGEN
Daguitstappen	4.070.000	30	122.100.000
Reizen naar het buitenland met wagen/bus	8.807.590	30	264.227.712
			386.327.712

BRON: FOD Financiën, Statbel: Reisonderzoek 2022, bewerking VSA

1.2.2. *Uitgaven aan personenvervoer door lucht*

Bron: SUT 2019, Nationale Bank van België.

Methode: Voor het personenvervoer door de lucht zal in TSA-tabel 6 uitgegaan worden van 100% toeristisch verbruik van het Belgische aanbod. Deze uitgaven worden immers niet opgenomen in verschillende bevragingen, waardoor er ontbrekende waarden zouden zijn in TSA-tabellen 1 en 2. Door deze 100%-ratio in TSA-tabel 6 in te voegen, zorgen we ervoor dat deze bestedingen toch worden opgenomen in de TSA.

Het aanbod van het personenvervoer door de lucht zit vervat in de categorie 51A01 van de aanbodtabel van de nationale rekeningen van 2019: in totaal gaat het om 3,3 miljard euro output in Belgische bedrijfstakken (aankoopprijzen, in prijzen 2022). Op basis van de gebruikstabel van de nationale rekeningen, kunnen we opnieuw in rij 51A01 kijken of deze output door Belgen (kolom intermediair verbruik en consumptieve bestedingen burgers) dan wel buitenlanders (kolom uitvoer) wordt gebruikt. Deze aandelen gebruiken we om het totaal aan output te herverdelen over de TSA-tabellen 1 en 2. In TSA-tabel 1 splitsen we het totaalbedrag voor buitenlanders ook nog op naar motief a rato van de volumes.

Resultaat:

Tabel 16: Berekening van het gebruik van luchtvervoer door Belgen en buitenlanders op basis van de gebruikstabellen uit de AGT 2019 (in miljoen euro en prijzen 2019) en toepassing van de aandelen van dit gebruik op het aanbod uit de AGT 2019 dat in rekening wordt gebracht in TSA-tabel 6 (in euro en prijzen 2022).

GEBRUIKSTABELLEN 2019 (in prijzen 2019)				Percentages toegepast op totale aanbod uit aanbodtabel (prijzen 2022):
Bron	Interpretatie	Absoluut (miljoen euro)	Relatief (in %)	
Totaal kolom intermediair verbruik (P2) + consumptieve bestedingen (P3)	Belgen gebruiken Belgische output	4.098	75,4	2.496.600.752
Totaal kolommen uitvoer (P6)	Buitenlanders gebruiken Belgische output	1.336	24,6	814.250.635

BRON: NNB, SUT2019, bewerking VSA.

1.2.3. Uitgaven aan reisorganisaties, touroperators en gidsen

BRON: SUT 2019, Nationale Bank van België.

Methode: Net zoals bij het personenvervoer door de lucht werd beslist om ook voor de uitgaven aan reisorganisaties, touroperators en gidsen uit te gaan van een 100% toeristisch verbruik van het aanbod. De reden hiervoor is opnieuw dat deze uitgaven in de onderzoeken nooit worden opgenomen, waardoor ze steeds een ontbrekende waarde krijgen in TSA-tabellen 1 en 2. Door deze 100%-ratio in TSA-tabel 6 in te voegen, zorgen we ervoor dat deze bestedingen toch worden opgenomen in de TSA.

Het aanbod van diensten van reisbureaus en touroperators zit vervat in de categorie 79A01 van de aanbodtabel van de nationale rekeningen van 2019: in totaal gaat het om 3,7 miljard euro output in Belgische bedrijfstakken (prijzen 2022). Op basis van de gebruikstabel van de nationale rekeningen, kunnen we opnieuw in rij 79A01 kijken of deze output door Belgen (kolom intermediair verbruik en consumptieve bestedingen burgers) dan wel buitenlanders (kolom uitvoer) wordt gebruikt. Deze aandelen gebruiken we om het totaal aan output te herverdelen over de TSA-tabellen 1 en 2. In TSA-tabel 2 splitsen we het totaalbedrag ook nog op naar motief a rato van de volumes.

Resultaat:

Tabel 17: Berekening van het gebruik van de diensten van Belgische reisbureaus en touroperators door Belgen en buitenlanders op basis van de gebruikstabellen uit de AGT 2019 (in miljoen euro en prijzen 2019) en toepassing van de aandelen van dit gebruik op het aanbod uit de AGT 2019 dat in rekening wordt gebracht in TSA-tabel 6 (in euro en prijzen 2022).

GEBRUIKSTABELLEN 2019 (in prijzen 2019)				Percentages toegepast op totale aanbod uit aanbodtabel (prijzen 2022):
Bron	Interpretatie	Absoluut (miljoen euro)	Relatief (in %)	
Totaal kolom intermediair verbruik (P2) + consumptieve bestedingen (P3)	Belgen gebruiken Belgische output	3.266	99,4	3.675.272.221
Totaal kolommen uitvoer (P6)	Buitenlanders gebruiken Belgische output	21	0,6	23.662.979

BRON: NNB, SUT2019, bewerking VSA.

1.2.4. Uitgaven aan diensten voor de organisatie van congressen en beurzen

Bronnen: Statbel: Onderzoek Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022; Toerisme Vlaanderen: Congresbarometer 2023, Onderzoek Congresorganisatoren 2020-2022.

Methode: Uit het onderzoek bij de congresorganisatoren kennen we de gemiddelde uitgave door organisatoren van zakelijke events in het Vlaamse Gewest. Per event gaat het om 51.417 euro, per deelnemer om 418 euro (in prijzen 2022). Deze bedragen nemen we over voor alle events in België.

We kennen echter niet het volume van events of van de deelnemers aan events in België. Er zijn niet-exhaustieve cijfers uit de congresbarometer en op basis van ICCA, maar beiden geven een onderschatting. Vandaar dat wordt gewerkt met het aantal aankomsten voor het motief MICE in 2022: 2.159.808. We gaan er dan vanuit dat elke verblijfstoerist die in België aankomt in een toeristisch logies en aangeeft te reizen voor het motief MICE (Meetings, Incentives, congressen en events) ook een zakelijk event zal bezoeken. Niet alle verblijfstoeristen MICE zullen naar events gaan, maar daarnaast zijn er ook heel wat dagzakentoeeristen die we niet meenemen. Voor elk van deze 2,2 miljoen MICE-toeristen nemen we 418 euro mee. Het totaalbedrag verdelen we a rato van het volume over de TSA-Tabellen 1 en 2.

Resultaat: In totaal wordt een bedrag van 901.982.647 euro opgenomen aan uitgaven door congresorganisatoren.

Extra informatie: Ook hier zou op basis van SUT 2019, 100% toeristisch verbruik van het aanbod meegenomen kunnen worden (zoals bij de Belgische TSA 2109 gebeurde). We hebben deze oefening gedaan en beide bedragen lagen voor de verschillende groepen toeristen dicht bij elkaar. Via de 100%-ratio zouden we in totaal 784.838.115 euro opnemen. Het resultaat op basis van de bevraging van organisatoren en het aantal MICE-aankomsten is iets hoger.

Het bedrag dat we opnemen is ook iets hoger dan het totaal bedrag van het aanbod in deze rij van producten en diensten. Dat komt omdat organisatoren van congressen ook uitgaven doen aan andere producten en diensten (eten en drinken, gadgets, huur accommodatie, ...). Omdat we niet weten in welke categorieën deze uitgaven precies worden gedaan, zullen we een deel van deze uitgaven in TSA-tabel 6 dan ook opnemen in de categorie andere (zie verder).

1.3. Totaalbeeld TSA-tabellen 1 en 2

Zie volgende bladzijde.

Tabel 18: TSA-TABEL 1: Consumptie-uitgaven van het inkomend toerisme per bestedingscategorie, opgesplitst naar dag- of verblijfstoerist en motief, uitgedrukt in euro en prijzen 2022.

BESTEDINGEN		BUITENLANDERS IN BELGIE				TOTAAL
		Dagtoeristen		Verblijfstoeristen		
		Ontspanning	Zakentoeurisme	Ontspanning	Zakentoeurisme	
1	Accommodatie	—	—	881.073.109	497.352.936	1.378.426.045
2	Voeding- en drankverstrekking	63.454.395	14.060.910	462.358.430	152.144.745	692.018.481
3	Personenvervoer te land (spoor + weg + water)	11.475.795	2.621.526	194.044.947	81.531.059	289.673.326
4	Personenvervoer door de lucht	—	—	651.606.696	162.643.939	814.250.635
5	Diensten van reisagentschappen, tour operators en gidsen	—	—	18.936.375	4.726.604	23.662.979
6	Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	45.903.179	2.939.286	311.584.286	64.237.799	424.664.551
7	Diensten voor organisatie congressen en beurzen	—	11.468.017	—	157.706.627	169.174.644
8	Andere	136.359.445	5.878.573	210.193.828	43.334.627	395.766.472
TOTAAL		257.192.815	36.968.313	2.729.797.671	1.163.678.335	4.187.637.133

■ Totalen op basis van het terugbrengen uit TSA-tabel 6 van de 100% ratio
 — Niet van toepassing

BRON: Eurostat: Toerismestatistieken 2022; Nationale Bank van België: SUT 2019; FOD Financiën; Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022, Platformdata in het verblijfstoerisme 2022, Reisonderzoek 2022; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Congresbarometer 2022; Visit Antwerpen, Visit Gent en Visit Brugge: Dagtoerisme via telecomdata 2022; Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022, Dagtoerisme aan de kust 2018; bewerking VSA.

Tabel 19: TSA-TABEL 2: Consumptie-uitgaven van het intern toerisme per bestedingscategorie, opgesplitst naar herkomst, dag- of verblijfstoerist en motief, uitgedrukt in euro en prijzen 2022.

	BESTEDINGEN	BELGEN IN BELGIË				BELGEN DIE VERTREKKEN		TOTAAL
		Dagtoeristen		Verblijfstoeristen		Dagtoeristen	Verblijfstoeristen	
		Ontspanning	Zakentoeisme	Ontspanning	Zakentoeisme	Ontspanning + zaken	Ontspanning +zaken	
1	Accommodatie	—	—	974.698.507	256.751.668	—	27.449.942	1.258.900.117
2	Voeding- en drankverstreking	1.942.830.628	770.481.006	1.170.307.964	128.557.655	?	?	4.012.177.254
3	personenvervoer te land (spoor + weg + water)	362.222.660	143.649.001	412.185.613	53.976.285	122.100.000	264.227.712	1.358.361.271
4	personenvervoer door de lucht	—	—	—	—	—	2.496.600.752	2.496.600.752
5	Diensten van reisagentschappen, tour operators en gidsen	—	—	469.223.413	95.372.058	?	3.110.676.750	3.675.272.221
6	Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	406.128.436	161.061.001	108.703.850	29.989.716	?	?	705.883.003
7	Diensten voor organisatie congressen en beurzen	—	628.400.946	—	104.407.057	—	—	732.808.003
8	Andere	812.256.873	322.122.002	73.331.292	20.230.972	?	?	1.227.941.140
TOTAAL		3.523.438.597	2.025.713.957	3.208.450.639	689.285.412	122.100.000	5.898.955.156	15.467.943.761

■ Totalen op basis van het terugbrengen uit TSA-tabel 6 van de 100% ratio

— Niet van toepassing

? Hierover hebben we geen informatie

BRON: Eurostat: Toerismestatistieken 2022; Nationale Bank van België: SUT 2019; FOD Financiën; Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022, Platformdata in het verblijfstoerisme 2022, Reisonderzoek 2022; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Congresbarometer 2022; Visit Antwerpen, Visit Gent en Visit Brugge: Dagtoerisme via telecomdata 2022; Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022, Trendrapport Kust 2021-2022, Dagtoerisme aan de kust 2018; WES: Les excursions des Belges en Wallonie 2021-2022 en 2022-23; bewerking VSA.

2. TSA-TABEL 4

Totale toeristische consumptie:

- Toerisme-uitgaven TSA-tabel 1 en TSA-tabel 2
- Waarde van de accommodatie in eigen vakantiehuizen
- Sociale overdrachten die maken dat toeristen minder betalen dan de werkelijke kostprijs
- Andere vormen van toerismeconsumptie die niet elders zijn opgenomen.

2.1. Toerisme uitgaven TSA-Tabel 1 en TSA-Tabel 2

Zie deel 1 van dit rapport.

2.2. Waarde van de accommodatie in eigen vakantiehuizen

Wat: . De waarde van het aantal 'gratis' overnachtingen op (eigen gebruik of gratis VFK) in tweede verblijven.

Bronnen: Voor volumes: Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022; Statbel: Reisonderzoek 2022; Eurostat: toerismestatistieken 2022. Voor gemiddelde uitgave per nacht in gehuurde accommodatie: Statbel: Reisonderzoek 2022; Eurostat: toerismestatistieken 2022.

Methode:

Het aantal overnachtingen vermenigvuldigen met werkelijke huurprijs in gehuurde logies.

Resultaat

Tabel 20: Tegenwaarde van accommodatie door gebruikers tweede verblijven in België in 2022. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per nacht en in het totaal (in prijzen 2022)

	Volume (overnachtingen)	Prijs per persoon per nacht	Totale waarde
Belgen	37.190.027	43,7	1.623.554.426
Duitsers, Fransen en Nederlanders	4.148.798	49,2	204.021.771
Andere EU-landen	3.962.591	54,3	215.024.229
TOTAAL			2.042.600.426

BRON: Voor volumes: Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022; Statbel: Reisonderzoek 2022; Eurostat: toerismestatistieken 2022. Voor gemiddelde uitgave per nacht in gehuurde accommodatie: Statbel: Reisonderzoek 2022; Eurostat: toerismestatistieken 2022.

2.3. 'Social transfers in kind'

Wat: Sociale overdrachten van de overheid: subsidies aan bijvoorbeeld cultuur, die maken dat toeristen zelf maar een deel van de kosten moeten dragen. Het Recommended Methodological Framework (RMF) vermeldt duidelijk dat enkel die subsidies mogen opgenomen worden waarbij de begunstigten individueel geïdentificeerd kunnen worden. In TSA-tabel 4 wordt dus de waarde opgenomen van: *"individual non-market services provided by governments and non profit institutions serving households that benefit visitors and exceed the values paid by the visitors themselves: costs of museums, performing arts, short term education, ... "* (RMF, p.46). Andere vormen van subsidies, waarbij de individuele gebruiker niet te onderscheiden is, zoals subsidies voor toerismepromotie, -informatie of -onderzoek horen dus niet in TSA-tabel 4 thuis.

Subsidies voor toerisme, cultuur en recreatie brengen we in rekening. We kunnen op basis van onderstaande methode echter geen onderscheid geven voor de vraag of de individuele toerist die baat heeft bij de subsidies geïdentificeerd kan worden. Alle subsidies worden met andere woorden meegenomen, ook deze voor bijvoorbeeld onderzoek en promotie.

Bronnen: SUT 2019, Nationale Bank van België:

Methode en resultaat:

In de nationale rekeningen staan de institutionele sectoren onder code S13 (overheid) en S15 (instellingen zonder winstoogmerk t.b.v. huishoudens). Daarnaast wordt in de kolommen van de gebruikstabel voor elk van deze sectoren de individuele consumptieve bestedingen (code P31) opgenomen per product. De producten staan dus in de rijen en we selecteren die rijen (of IO-codes) die volgens het RMF instaan voor de toeristische producten (zie verder bij de bespreking van TSA-tabel 5). In de gebruikstabel van de SUT 2019 werden in drie IO-codes die we als diensten van culturele en recreatiebedrijven opnemen in de TSA, ook daadwerkelijk subsidies opgetekend: codes 90A, 91A en 93A. Voor elk van die codes werd aan de hand van de gedetailleerde CPC-codes nagegaan welke producten als toeristisch kunnen worden beschouwd en deze werden op basis van de RSZ-statistiek afgezonderd van de andere producten¹. Op die manier werd een toeristisch aandeel van de IO-codes bepaald.

Dat aandeel werd toegepast op de individuele consumptieve bestedingen door de overheid en de IZW's om bij benadering de sociale overdrachten voor cultuur en recreatie in kaart te brengen.

Tabel 21: Sociale overdrachten cultuur en recreatie – gebruikstabel SUT 2019 (in euro en prijzen 2022)

SUT 2018 -code	NACE 2008 -code	Beschrijving	Aandeel toerisme	Individuele consumptieve bestedingen (aandeel toerisme) door de overheid en de izw's
90A91	90	Creatieve activiteiten, kunst en amusement; niet markt	42%	247.596.119
91A91	91	Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; niet markt	77%	897.241.795
93A91	93	Sport, ontspanning en recreatie; niet markt	30%	254.659.007
				1.399.496.920

BRON: NNB, SUT 2019, bewerking VSA.

2.4. Andere vormen van toerismeconsumptie: uitgaven aan duurzame toerismegoederen

Wat: Uitgaven aan 'tourism durables': duurzame goederen die worden aangekocht met het oog op toerisme.

Bronnen: Voor uitgaven van Belgen: Huishoudbudget enquête of HHBE 2022. Voor de uitgaven van buitenlanders, tijdens hun trip in België: Eurostat toerismestatistieken 2022.

Methode: Gemiddelde uitgave per Belg aan bepaalde duurzame toerismegoederen vermenigvuldigen met aantal inwoners in 2022. Daarnaast ook de uitgaven van buitenlandse toeristen aan duurzame goederen tijdens hun trip in België meenemen.

Resultaat:

De buitenlanders spenderen allemaal samen in totaal 80.005.823 euro aan duurzame toerismegoederen tijdens hun bezoek aan België. De Belgen besteden daarnaast in totaal 834.048.576 euro.

¹ Deze berekeningen werden gemaakt op basis van de RSZ-gegevens 2022. Details over deze methode worden verder in dit rapport gegeven bij de opbouw van TSA-Tabel 5.

Tabel 22: Totale uitgaven aan duurzame toerismegoederen door Belgen, in 2022 (in euro en prijzen 2022)

Categorie	Gemiddelde uitgave per persoon per jaar	Totale uitgave
Fototoestellen, camera's en toebehoren	10	115.840.080
Campinguitrusting	4	46.336.032
Sportartikelen (met uitzondering van kledij en schoenen): schaatsen, ski, vishengels, helmen, ...	22	254.848.176
Vrije tijd in openlucht (Kano, kayak, duikuitrusting, golfwagentje, ...)	16	185.344.128
Motorhomes, caravans, aanhangwagens	15	173.760.120
Duurzame goederen voor ontspanning binnen	5	57.920.040
TOTAAL	72	834.048.576

BRON: Statbel: HHBE 2022, bewerking VSA.

2.3 Totaalbeeld TSA-tabel 4

Zie volgende bladzijde.

Tabel 23: TSA-tabel 4: Totale toerismeconsumptie in België in 2022 (in euro en prijzen 2022)

BESTEDINGEN	TOERISME UITGAVEN		ANDERE COMPONENTEN VAN TOERISTISCHE CONSUMPTIE			TOTAAL
	TSA- Tabel 1	TSA- Tabel 2	Accommodatie 2e verblijven	Subsidies	Duurzame goederen	
1 Accommodatie	1.378.426.045	1.258.900.117	2.042.600.426	-	-	4.679.926.588
2 Voeding- en drankverstrekking	692.018.481	4.012.177.254	-	-	-	4.704.195.735
3 Personenvervoer te land (spoor + weg + water)	289.673.326	1.358.361.271	-	-	-	1.648.034.597
4 Personenvervoer door de lucht	814.250.635	2.496.600.752	-	-	-	3.310.851.386
5 Diensten van reisagentschappen, tour operators en gidsen	23.662.979	3.675.272.221	-	-	-	3.698.935.199
6 Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	424.664.551	705.883.003	-	1.399.496.920	-	2.530.044.474
7 Diensten voor organisatie congressen en beurzen	169.174.644	732.808.003	-	-	-	901.982.647
8 Andere	395.766.472	1.227.941.140	-	-	914.054.399	2.537.762.011
TOTAAL	4.187.637.133	15.467.943.761	2.042.600.426	1.399.496.920	914.054.399	24.011.732.639

BRON: Eurostat: Toerismestatistieken 2022; Nationale Bank van België: SUT 2019; Statbel: Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022, Huishoudbudgetenquête 2022, Platformdata in het verblijfstoerisme 2022, Reisonderzoek 2022; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Congresbarometer 2022; Visit Antwerpen, Visit Gent en Visit Brugge: Dagtoerisme via telecomdata 2022; Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022, Trendrapport Kust 2021-2022, Dagtoerisme aan de kust 2018; WES: Les excursions des Belges en Wallonie 2021-2022 en 2022-23; bewerking VSA.

3 TSA-TABEL 5: Aanbod van toerisme

Wat: Het aanbod van toerisme, bestaande uit drie componenten

- Het aanbod van de in België geproduceerde toeristische dienstengroepen, in basisprijzen, ongeacht of ze toeristisch worden gebruikt.
- Intermediair verbruik van de toeristische producenten, in aankooprijzen.
- Toegevoegde waarde van de toeristische producenten, in basisprijzen.

Alle informatie over de toeristische producenten wordt ook steeds in relatie gebracht met het totaal van alle andere producenten zodat de gehele Belgische productie in beeld komt.

Bronnen: Nationale Bank van België, SUT 2019. Vooral de cijfers uit de aanbodtabel en de gebruikstabel (aankooprijzen) worden gebruikt. Omdat bepaalde bedrijfstakinformatie op een hoger detailniveau nodig is dan de SUT ons kan geven, zullen een aantal variabelen uit deze SUT versleuteld worden aan de hand van de gedecentraliseerde RSZ-statistiek, jaargemiddelde 2022. We gebruiken voor de versleuteling de loonsom op NACE 5digit niveau. Daarnaast wordt ook gebruik gemaakt van de Household Finance and Consumption Survey 2021 van de Nationale Bank van België.

In overleg met Eurostat werd beslist om niet te werken met de SUT 2021. In 2021 was de economie deels hersteld van de covidpandemie, maar in de toeristische sectoren (zoals horeca) was dit herstel kleiner dan in de andere sectoren. Gezien deze TSA meetjaar 2022 betreft en de economische structuur van 2019 meer aansluit bij 2022, dan de economische structuur van 2021, werd door Eurostat beslist om te werken met de SUT 2019. Daarnaast hebben we voor de volledigheid ook de analyse gedaan met de SUT 2021, zodat we de impact konden inschatten. De vergelijking wordt bij de resultaten besproken.

Methode en deelresultaten:

Toeristische bedrijfstakken in de kolommen: Om te weten welke bedrijfstakken toeristisch zijn, moeten we kijken naar het RMF 2008 en de IRTS (International Regulations on Tourism Statistics) 2008. Deze documenten geven een overzicht van de ISIC (rev4) bedrijfstakcodes die in de TSA moeten worden opgenomen als toeristische bedrijfstakken. Deze ISIC-4 codes kunnen we omzetten naar de corresponderende NACE 2008 codes, waarin ook de SUT 2019 werd opgesteld. We versleutelen de waarde in de SUT code tot wat we precies nodig hebben in TSA aan de hand van RSZ-statistiek.

Voor de accommodatie met betrekking tot tweede verblijven hebben we daarmee niet genoeg. We kunnen op 5digit niveau op basis van de RSZ die onderdelen van de NACE-codes die geen verband houden met toerisme afsplitsen. Dan houden we nog 92,7% van 68A over en 16,3% van 68B. Daarnaast moeten we voor de overgebleven NACE-codes enkel dat deel overhouden dat gerelateerd is aan vakantiewoningen. Op basis van de Household Finance and Consumption survey van de Nationale Bank van België weten we dat 6,1% van de gezinnen met minstens één vastgoedeigendom, minstens één vastgoedeigendom heeft dat geen opslagplaats, garage, winkel of kantoor is en dat gebruikt wordt voor vakantie van het gezin of ander privaat gebruik. Deze 6,1% passen we daarom toe op de aandelen die we al hadden in 68A en 68B, zodat we in totaal 5,6% van 68A en 1,0% van 68B opnemen.

Ook voor de touroperators zijn de RSZ-cijfers niet voldoende. De aanbod- en gebruikstabellen zijn opgesteld op basis van de nationale rekeningen en dus op basis van het ESR. Dit heeft tot gevolg dat de touroperators 'bruto' worden geboekt: het hele bedrag dat de consument aan de touroperator betaald heeft, wordt als output geboekt. De reisbureaus worden dan weer netto geboekt: alleen de marges van deze bedrijven worden geboekt. De TSA verlangt echter dat alles 'netto' wordt geboekt, ook bij de touroperators, daarom wordt voor het aandeel van de touroperators (obv RSZ) enkel 18% als marges gerekend. Deze 18% nemen we over uit de BTW-wetgeving.

Tabel 24: Omzetten ISIC codes uit RMF 2008 naar de bedrijfstakken in de SUT op basis van RSZ 2022

TSA- industrie	ISIC -rev4		NACE 2008	SUT-CODE	MAAR WAT IS TEVEEL	RESULTAAT
1 Accommodatie	5510	Short term accomodation activities	5510			
a) accommodatie mvv tweede verblijven	5520	Recreational vehicle parks, trailers parks and campings	5520	55A		100% van 55A
	5590	Other accomodation	5530			
	5590		5590			
b) accommodatie mbt tweede verblijven	6810	Real estate activities with own or leased property (related to second homes and timesharing)	6810		Alles wat niets met vakantiewoningen te maken heeft is teveel, daarnaast ook: 68.202, 68.203 en 68.204: Verhuur en exploitatie van sociale woningen, niet-residentiele gebouwen en terreinen; 68.312 Schatten en evalueren van onroerend goed 68.322 Beheer niet-residentieel onroerend goed	5,6% van 6A1 en 1,0% van 68B
	6820	Real estate activities on a fee or contract basis (related to second homes and timesharing)	6820	68A en 68B		
			6830			
2 Voeding- en drankverstrekkers	5610	Restaurants and mobile food service activities	5610	56A	56.21 Catering	92,6% van 56A
	5629	Other food service activities	5629			
	5630	Beverage serving activities	5630			
3 Personenvervoer over land (weg + spoor)	4911	Passenger rail transport	4910			
	4922	Other passenger land transport	4931	49A+	49.20 Goederenvervoer per spoor	96,4 % van 49A + 49B
			4932	49B		
			4939			
4 Personenvervoer over water	5011	Sea and coastal passenger water transport	5010	50A+	50.20 Goederenvervoer over zee- en kustwateren	9,8% van 50A + 50B
	5021	Inland passenger water transport	5030	50B	50.40 Goederenvervoer over binnenwateren	
5 Personenvervoer door de lucht	5110	Passenger air transport	5110	51A	51.20 Goederenvervoer door de lucht	78,6% van 51A
6 Huur van transport-uitrusting	7710	Renting and leasing of motor vehicles	7711	77A	77.12 Verhuur en lease van vachtauto's	89,6% van 77A
7 Reisagentschappen, touroperators en gidsen	7911	Travel agency activites	7911			
	7912	Tour operator activities	7912	79A	van 79.12 touroperators mogen enkel de marges (18%) meegenomen worden. 82% van 79.12 is dus teveel	79,2% van 79A
	7920	Other reservation service activities	7990			
8 Culturele bedrijven	9000	Creative, arts and entertainment activities	9001			
			9002	90A		100% van 90A
			9004			
			9003			
	9102	Museum activities and operation of historical sites and buildings	9102			
	9103	Botanical and zoological gardens and nature reserve activities	9103	91A	90.01 Bibliotheken en archieven	76,8% van 91A
			9104			
9 Sport- en recreatie-bedrijven	9200	Gambling and betting activities	9200	92A		100% van 92A
	9311	Operation of sports facilities	9311			
			9313			
	9319	Other sports activities	9319			
	9321	Operation of amusement parks and theme parks	9321	93A	91.12 Activiteiten van sportclubs 93.192 Zelfstandig werkende sportbeoefenaars	47,2% van 93A1
	9329	Other amusement and recreation activities nec	9329			

	7721 Renting and leasing of recreational and sports goods	7721 77B	77.22 Verhuur van video, dvd's en cd's 77.29 Verhuur en lease van andere consumentenartikelen	26,9% van 77B
10 Kleinhandel in landspecifieke karakteristieke toerisme-goederen	Bestaat niet op 4digit: kleinhandel in gespecialiseerde winkels: - in sport- en kampeerartikelen - in souvenirs, ambachtelijke producten en religieuze artikelen	47.640 47A 47.786	Bijna alles is te veel, enkel deze twee codes opnemen.	2,1% van 47A
11 Landspecifieke toerisme bedrijven	8230 Organization of conventions and trade shows	8230 82A	82.1 Administratieve en ondersteunende activiteiten voor kantoren 82.2 Callcenters 82.9 Zakelijke dienstverlening, n.e.v.	8,4% van 82A

BRON: NNB: SUT 2019; RSZ: Gedecentraliseerde statistiek, jaargemiddelde loonsom 2022;
NBB: Household finance and consumption survey 2021; bewerking VSA.

Toeristische producten en diensten in de rijen: Om te weten wat toeristische producten en diensten zijn, kunnen we opnieuw beroep doen op het RMF 2008 en de IRTS 2008. Hierin staat een overzicht van de CPC-2008 productcodes van die producten die internationaal als toeristisch beschouwd worden en die worden gegroepeerd in categorieën die ongeveer overeenkomen met de bedrijfstakken. Deze CPC-codes kunnen omgezet worden naar de CPA-codes 2008, die we dan weer omzetten naar de SUT-codes. We versleutelen de waarde in de SUT-code tot wat we precies nodig hebben in TSA aan de hand van RSZ-statistiek (loonsom). Voor de vakantiewoningen werken we opnieuw met de 6,1% zoals bij de bedrijfstakken.

Tabel 25: Omzetten CPC codes uit RMF 2008 naar de productcodes in de SUT, op basis van RSZ 2022

TSA- producten	CPC-code 2008	CPA-code 2008	SUT-CODE	MAAR WAT IS TEVEEL	RESULTAAT
1 Accommodatie	63111	55.10.10	55A01		
a) accommodatie muv tweede verblijven	63112	55.20.19			
	63113	55.20.12			
	63114	55.20.11			100% van
	63120	55.30.11	55A02		55A01
	63130	55.30.12			+ 55A02
	63210	55.90.11			
	63290	55.90.13			
		55.90.19			
b) accommodatie mbt tweede verblijven	72111	68.20.11	68B01+ 68B02	Alles wat met vakantiewoningen te maken heeft, is teveel, daarnaast ook:	
	72211	68.32.11			6,1% van
	72213	68.32.12	68A02	-68.312 Schatten en evalueren van onroerend goed -68.322 Beheer niet-residentieel onroerend goed (maar te fijnmazig om af te splitsen)	68A02 +68B01 +68B02
	72221	68.31.11			
	72223	68.31.12			
2 Voeding- en drank-verstrekking	63310	56.10.11			
		56.10.12	56A01		100% van
	63320	56.10.13			56A01
	63399	56.10.19			+56A03
	63400	56.30.10	56A03		
3 Personenvervoer over land (weg + spoor)	64131	49.10.11	49A01/		96,4% van
	64210	49.10.19	49A02/		49A01/
	64111	49.31.10	49B01/	49.20 goederenvervoer per spoor	49A02/
	64112	49.31.21	49B91/		49B01/
	64113	49.31.22	49B02/		49B91/
	64114	49.39.13	49B03		49B02/

	64115	49.32.11			49B03
	64116	49.32.12			
	64117	49.39.35			
	64118	49.39.33			
	64119	49.39.20			
		49.39.39			
	64132	49.39.32			
	64221	49.39.11			
	64222	49.39.12			
	64223	49.39.34			
	66011				
		49.39.31			
4	Personenvervoer over water	64121	50.30.11		
		64122	50.30.12		9,8% van
		64129	50.30.19	50A01/	50A01/
		64133	50.30.13	50A02/	50A02/
		64231	50.10.11	50B01/	50B01/
		64232	50.10.12	50B02	50B02
		64239	50.10.19		
5	Personenvervoer door de lucht	64134	51.10.15		
		64241	51.10.11		
		64242	51.10.12	51A01	100% van
		64243	51.10.13		51A01
		64244	51.10.14		
		64250	51.22.11		
6	Huur van transport-uitrusting	73111	77.11.10	77A01 77.120 Verhuur en lease van vrachtauto's	89,6% van 77A01
7	Diensten v reisagentschappen, tour-operators en gidsen	85511	79.11.11		
		85512	79.11.12		
		85513	79.11.13		
		85514	79.11.14		
		85519	79.11.19		
		85521	79.11.21		
		85522	79.90.31	79A01	100% van
		85523	79.11.22		79A
		85524	79.11.23		
		85539	79.90.39		
		85540	79.12.11		
		85550	79.90.20		
		85561	79.90.11		
		85562	79.90.12		
8	Cultuurdiensten	96220	90.02.11	90A01 90.02.12 Promotie en organisatie van uitvoeringen	41,8% van
				+	90A01 +
		96310	90.01.10	90A09 90.03 Scheppende kunsten	90A09
					90A09
		96411	91.02.10		
		96412	91.03.10	91A01	76,8% van
		96421	91.04.11	+	91A01 +
		96422	91.04.12	91A09 91.01 Bibliotheken en archieven	91A09
9	Recreatie-en sportdiensten	96929	92.00.11		
			92.00.12		
			92.00.13	92A01	100% van
			92.00.19		92A01
			92.00.21	92.00.21 online bookmakers	
			92.00.29		
		96520	93.11.10		
		96590	93.19.19		
		96910	93.21.10	93A01 93.12 Sportclubs	29,6% van
		96930	93.29.22	+	93A01 +
		96990	93.29.11	93A09 93.191 Activiteiten van sportbonden en federaties	93A09
			93.29.19		
			93.29.21	19.192 Zelfstandig werkende sportbeoefenaars	

10 Kleinhandel in land-specifieke toerisme-goederen	Niet omschreven, zelf kiezen	47.640	47A01	Bijna alles is teveel, enkel deze twee codes opnemen	2,0% van 47A01
		47.786			
11 Diensten van landspecifieke toerisme bedrijven	85961	82.30.11	82A01	82.1 Administratieve en ondersteunende activiteiten voor kantoren	8,4% van 82A01
	85962	82.30.12		82.2 Callcenters	
				82.9 Zakelijke dienstverlening, niet elders vermeld	

BRON: NNB: SUT 2019; RSZ: Gedecentraliseerde statistiek, jaargemiddelde loonsom 2022; NBB: Household finance and consumption survey 2021; bewerking VSA.

Deze aandelen nemen we over uit de SUT, met name uit de aanbodtabel. We werken daarbij met een dubbele correctie: in cellen waar zowel in de rijen als in de kolommen slechts een deel van het aanbod mag opgenomen worden, wordt twee keer het aandeel in rekening gebracht: zowel dat van de bedrijfstak als van de productgroep. De aanbodcijfers uit de SUT 2019 worden nog omgezet naar prijzen 2022 op basis van het verschil in jaargemiddelde van de Consumptieprijsindex.

Het intermediair verbruik en de toegevoegde waarde per kolom: Deze worden afgeleid uit de gebruikstabel (tegen aankooprijzen). We nemen hiervoor de SUT-codes en de percentages van de bedrijfstakken over, zoals bepaald in tabel 24. Ook hier worden de gegevens van 2019 omgezet naar prijzen 2022.

Resultaat:

Zie volgende bladzijde: Totaal TSA-tabel 5, opgebouwd op basis van de SUT 2019 en RSZ 2022 is af te lezen in tabel 26.

Extra informatie:

Ter vergelijking is ook het resultaat van TSA-tabel 5, opgebouwd op basis van SUT 2021 en RSZ 2022 af te lezen in tabel 27. Deze resultaten worden zoals afgesproken met Eurostat niet verder gebruikt voor de opbouw van de verdere TSA-tabellen. Ze geven wel een inzicht in het feit dat de economie en zeker de toeristische bedrijfstakken in 2021 nog niet helemaal hersteld waren van de gevolgen van de Covidpandemie. Dat is ook de reden waarom met Eurostat werd afgesproken dat de lidstaten de SUT van 2019 zouden gebruiken en niet deze van 2021. Reden is dat de structuur van de economie in 2019 meer gelijkaardig was aan die van 2022, dan de structuur van 2021 was.

Tabel 26: TSA-tabel 5: Het aanbod van toeristische en andere producten en diensten in toeristische en andere bedrijfstakken in België 2022 in op basis van SUT 2019
(in miljoen euro en in prijzen 2022)

	TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN												TOTAAL	ANDERE BEDRIJFS- TAKKEN	ALGEMEEN TOTAAL (in basisprijzen)
	1a	1b	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
	Accommo- datie- verblijven	Accommo- datie mbt tweede verblijven	Voeding- en drank- verstrekkers	Personen- vervoer over land (weg+ spoor)	Personen- vervoer over water	Personen- vervoer door lucht	Huur van transport- uitrusting	Reisagent- schappen, touropera- tors + gidsen	Culturele activiteiten	Sport- en recreatie bedrijven	Kleinhandel souvenirs, sport en kampeer	Organisatie congressen en beurzen			
1a Accommodatie	3.605	0	284	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3.891	107	3.997
1b Accommodatie (TV)	1	78	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	82	2.853	2.935
2 Voeding- en drank- verstrekking	144	0	12.588	0	0	0	0	0	34	212	0	0	12.978	1.354	14.331
3 Personenvervoer over land (weg + spoor)	0	0	0	8.091	0	0	0	0	0	0	0	0	8.091	333	8.424
4 Personenvervoer over water	0	0	0	0	28	0	0	0	0	0	0	0	28	419	447
5 Personenvervoer door de lucht	0	0	0	0	0	2.604	0	0	0	0	0	0	2.604	707	3.311
6 Huur transport- uitrusting	0	0	0	3	0	0	4.915	0	0	0	0	0	4.919	925	5.844
7 Reisagentschappen, touroperators en gidsen	0	0	0	52	0	0	0	2.805	13	0	0	0	2.869	741	3.610
8 Cultuurdiensten	0	0	0	0	0	0	0	0	1.347	25	0	0	1.372	1.031	2.403
9 Recreatie- en sportdiensten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.087	0	0	2.087	706	2.794
10 Kleinhandel souvenirs, sport, kampeermateriaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 Diensten organisatie congressen en beurzen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58	58	697	754
12 Andere	63	1.884	4.541	1.172	272	1.271	598	14	1.637	1.527	646	699	14.323	1.039.812	1.054.136
TOTALE OUTPUT (basisprijzen)	3.813	1.962	17.417	9.319	300	3.875	5.513	2.819	3.030	3.852	646	757	53.301	1.049.684	1.102.985
INTERMEDIAR VERBRUIK (aankooprijzen)	1.833	622	10.560	4.688	168	3.356	3.081	2.380	1.654	2.387	264	452	31.445	693.306	724.751
TOEGEVOEGDE WAARDE (basisprijzen)	1.980	1.340	6.857	4.631	132	519	2.432	439	1.376	1.465	382	305	21.856	356.378	378.234

BRON: NNB: SUT 2019; RSZ: Gedecentraliseerde statistiek, jaargemiddelde loonsom 2022; NBB: Household finance and consumption survey 2021; bewerking VSA.

Tabel 27: TSA-tabel 5: Het aanbod van toeristische en andere producten en diensten in toeristische en andere bedrijfstakken in België in 2022 op basis van SUT 2021
(in miljoen euro en in prijzen 2022)

	TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN												TOTAAL	ANDERE BEDRIJFS- TAKKEN	ALGEMEEN TOTAAL (in basisprijzen)
	1a	1b	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
	Accommo- datie-	Accommo- datie mbt tweede verblijven	Voeding- en drank- verstrekkers	Personen- vervoer over land (weg+ spoor)	Personen- vervoer over water	Personen- vervoer door lucht	Huur van transport- uitrusting	Reisagent- schappen, touropera- tors + gidsen	Culturele activiteiten	Sport- en recreatie bedrijven	Kleinhandel souvenirs, sport en kampeer	Organisatie congressen en beurzen			
1a Accommodatie	2.358	0	126	0	0	0	0	0	5	2	0	0	2.491	123	2.614
1b Accommodatie (TV)	0	81	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	82	3.022	3.103
2 Voeding- en drank- verstrekking	202	0	10.921	0	0	0	0	0	56	73	0	0	11.252	1.062	12.314
3 Personenvervoer over land (weg + spoor)	0	0	0	7.219	0	0	0	0	0	0	0	0	7.219	274	7.493
4 Personenvervoer over water	0	0	0	0	25	34	0	0	0	0	0	0	59	426	485
5 Personenvervoer door de lucht	0	0	0	0	0	1.653	0	0	0	0	0	0	1.653	449	2.103
6 Huur transport- uitrusting	0	0	0	5	0	0	4.658	0	0	0	0	0	4.663	683	5.346
7 Reisagentschappen, touroperators en gidsen	0	0	0	25	0	0	0	1.264	6	0	0	0	1.295	334	1.629
8 Cultuurdiensten	0	0	0	0	0	0	0	0	1.204	0	0	0	1.204	899	2.103
9 Recreatie- en sportdiensten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.031	0	0	2.031	764	2.795
10 Kleinhandel souvenirs, sport, kampeermateriaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 Diensten organisatie congressen en beurzen	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	64	66	806	872
12 Andere	107	2.007	3.855	877	261	1.905	567	5	1.481	1.461	609	788	13.923	1.143.290	1.157.213
TOTALE OUTPUT (basisprijzen)	2.667	2.088	14.903	8.127	286	3.593	5.226	1.269	2.752	3.567	609	852	45.937	1.152.130	1.198.067
INTERMEDIAR VERBRUIK (aankooprijzen)	1.520	655	9.384	3.938	220	3.318	2.634	1.072	1.569	2.498	211	526	27.545	674.739	702.284
TOEGEVOEGDE WAARDE (basisprijzen)	1.146	1.433	5.519	4.189	66	275	2.592	197	1.183	1.069	398	326	18.392	477.391	495.783

BRON: NNB: SUT 2021; RSZ: Gedecentraliseerde statistiek, jaargemiddelde loonsom 2022; NBB: Household finance and consumption survey 2021; bewerking VSA.

4 TSA-tabel 6: Aanbod en verbruik van toerisme

Wat: TSA-tabel 6 brengt de informatie uit de voorgaande TSA-tabellen samen. Ze wordt opgemaakt door de samenvattende tabel van de consumptie, met name TSA-TABEL 4 te koppelen aan TSA-TABEL 5 die het aanbod meet. Daarenboven wordt de nodige informatie toegevoegd om de overgang te kunnen maken tussen de output aan basisprijzen (in TSA-tabel 5) en de consumptie tegen aankooprijzen (in TSA-tabel 4).

Bron: Alle bronnen uit TSA-Tabel 4 en TSA-Tabel 5, aangevuld met informatie uit de aanbod- en gebruikstabellen van de nationale rekeningen (SUT).

Methode: Het totale aanbod gekoppeld aan de totale consumptie (beide aan aankooprijzen) van de verschillende toeristische producten en diensten.

- In de eerste plaats wordt het totale aanbod aan aankooprijzen berekend op basis van het totaalbedrag per rij vermeld in TSA-tabel 5 te vermeerderen met de cijfers bekomen in drie kolommen van blok 2: import, belastingen min subsidies en de marges.
 - Import: We tellen enkel de invoer mee van producten die daadwerkelijk hier worden aangekocht door toeristen. Dat betekent dat we enkel de invoer van goederen meenemen voor de rij 'andere producten en diensten'. De juiste cijfers kunnen we uit de SUT.
 - Belastingen – subsidies: Per rij halen we deze gegevens uit de SUT, we werken uiteraard met de verdeelsleutels op de rijen, zoals toegepast bij TSA-tabel 5.
- In de tweede plaats wordt de totale toeristische consumptie per product (dus per rij) overgenomen uit de totalen in TSA-tabel 4.
- In de derde kolom wordt ten slotte de toerismeratio bepaald op basis van beide voorgaande cijfers. De toerismeratio is immers gelijk aan de totale toeristische consumptie gedeeld door het totale aanbod van een bepaald product of een bepaalde dienst.

Hierbij moeten we dus wel benadrukken dat we door het onderaanbod aan informatie betreffende de consumptie van sommige goederen en diensten, voor enkele categorieën de ratio zelf zullen invoegen, onafhankelijk van de gemeten waarden aan consumptie. Het gaat om het invoegen van een 100%-ratio voor de reisagentschappen, touroperators en gidsen, en een 100%-ratio voor het personenvervoer door de lucht. Voor de uitgaven voor de organisatie van congressen en beurzen was de totale consumptie iets hoger dan de output. Dit komt vermoedelijk omdat we alle uitgaven door congresorganisatoren in deze rij hebben opgenomen, terwijl ze ook uitgaven zullen doen voor andere goederen en diensten (kopen van promotiemateriaal, eten en drinken, huur accommodatie...). Omdat we geen opdeling kennen van de uitgaven, hebben we de uitgaven die boven de 100% ratio uitkomen opgenomen in de rij andere. In totaal gaat het om 117 miljoen euro.

Deze toerismeratio's worden daarna in de volledige rij overgenomen. Voor elke rij (product of dienst) wordt dus deze ratio gebruikt om in elke kolom van een bepaalde rij het toeristisch aandeel van de output te berekenen. We gaan dan uit van de assumptie dat de productspecifieke toerismeratio gelijk is voor alle bedrijfstakken die dit product produceren. Deze aandelen worden dan nadien per bedrijfstak opgeteld (kolom) om te komen tot het toeristisch aandeel van de output, het intermediair verbruik en de toegevoegde waarde.

Resultaat: Totaal TSA-Tabel 6, zie volgende bladzijde.

Omwille van de breedte van de tabel geven we enkel het rechterdeel mee (waar de belangrijkste berekeningen van bovenstaande cijfers getoond worden). De andere cijfers (details per bedrijfstak) worden in een volgende tabel weergegeven.

Tabel 28: TSA-TABEL 6 (rechterdeel): Totale aanbod en toeristische consumptie België in 2022, uitgedrukt in miljoen euro en prijzen 2022.

		TOTAAL TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN		ANDERE BEDRIJFSTAKKEN		ALGEMEEN TOTAAL (aan basis- prijzen)	IMPORT		BELASTINGEN - SUBSIDIES op producten		TOTALE VLAAMSE OUTPUT (aan aankoop- prijzen)	TOTALE TOERIS- TISCHE CONSUMPTIE (TSA- TABEL 4)	TOERISME- RATIO per product of dienst (in %)
		Output	Toerisme Aandeel	Output	Toerisme Aandeel		Output	Toerisme Aandeel	Output	Toerisme Aandeel			
1a) Accommodatie	...	3.891	2.408	107	66	3.997	0	0	265	164	4.262	2.637	62
1b) Accommodatie mbt tweede verblijven	...	82	57	2.853	1.975	2.935	0	0	16	11	2.951	2.043	69
2 Voeding- en drankverstrekking	...	12.978	3.849	1.354	401	14.331	0	0	1.532	454	15.863	4.704	30
3 Personenvervoer (muz door de lucht)	...	13.038	1.500	1.676	193	14.714	0	0	-391	-45	14.323	1.648	12
4 Personenvervoer door de lucht	...	2.604	2.604	707	707	3.311	0	0	0	0	3.311	3.311	100
5 Diensten van reisagentschappen, tour- operators en gidsen	...	2.869	2.869	741	741	3.610	0	0	89	89	3.699	3.699	100
6 Culturele diensten, diensten voor recreatie en sport	...	3.459	1.561	1.737	784	5.197	0	0	409	185	5.606	2.530	45
7 Diensten voor organisatie van congressen en beurzen	...	58	58	697	697	754	0	0	30	30	785	785	100
8 Andere	...	14.323	27	1.039.812	1.928	1.054.136	321.819	597	56.105	104	1.432.060	2.655	0,19
TOTALE OUTPUT (basisprijzen)	...	53.301	14.932	1.049.684	7.492	1.102.985							
TOTAAL INTERMEDIAR VERBRUIK (aankoopprijzen)	...	31.445	9.943	693.306	4.948	724.751							
TOTALE TOEGEVOEGDE WAARDE (basisprijzen)	...	21.856	4.988	356.378	2.544	378.234							

BRON: Zie TSA-Tabellen 4 en 5

Resultaat: economische indicatoren

De bruto toegevoegde waarde van de toeristische bedrijfstakken (Gross value added of tourism industries of GVATI) omvat de toegevoegde waarde gegenereerd door de toeristische bedrijfstakken, ongeacht het toeristisch verbruik. Deze indicator laat dus de toegevoegde waarde van de niet-toeristische industrie buiten beschouwing, hoewel deze ook producten kunnen leveren die worden afgenomen door toeristen.

De bruto toegevoegde waarde van de toeristische industrie kan afgelezen worden uit TSA-tabel 5 en TSA-tabel 6 (zie rode cellen in tabellen 26 en 28): de totale toegevoegde waarde van de output van de toeristische bedrijfstakken is goed **voor bijna 22 miljard euro, of 5,8% van de totale toegevoegde waarde in België in 2022.**

Voorals de voedings- en drankverstrekkers en de vervoerssector genereren een groot aandeel in de toegevoegde waarde van de toeristische bedrijfstakken.

Tabel 29: Bruto toegevoegde waarde van de toeristische bedrijfstakken in België 2022, per bedrijfstak

	ABSOLUTE CIJFERS (in miljoen euro en prijzen 2022)	% IN DE TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN 22 miljard euro = 100%	% IN ALLE BEDRIJFSTAKKEN 378 miljard euro = 100%
Accommodatie	1.980	9%	0,5%
Accommodatie tweede verblijven	1.340	6%	0,4%
Voeding en drankverstreking	6.857	31%	1,8%
Personenvervoer over land (spoor + weg)	4.631	21%	1,2%
Personenvervoer over water	132	1%	0,03%
Personenvervoer door de lucht	519	2%	0,1%
Huur van transportuitrusting	2.432	11%	0,1%
Reisagentschappen, touroperators en gidsen	439	2%	0,1%
Culturele bedrijven	1.376	6%	0,4%
Bedrijven voor recreatie en sport	1.465	7%	0,4%
Kleinhandel souvenirs, sport en kampeer	382	2%	0,1%
Organisatie van congressen en beurzen	305	1%	0,1%
Andere bedrijfstakken	356.378	Niet van toepassing	94,2%

BRON: Zie TSA-Tabel 6

De directe bruto toegevoegde waarde van toerisme (tourism direct gross value added of TDGVA) neemt de toegevoegde waarde op van zowel de toeristische industrie als de andere industrie, maar enkel voor het aandeel dat in deze sectoren ook daadwerkelijk door toeristen wordt afgenomen. In deze indicator wordt dus de productie van industrieën buiten beschouwing gelaten die door niet-toeristen wordt afgenomen.

De directe bruto toegevoegde waarde van toerisme kan enkel in TSA-tabel 6 worden afgelezen (zie gele cellen in tabel 28) en is in totaal **gelijk aan ruim 7,5 miljard euro, of 2,0% van de totale toegevoegde waarde in België in 2022.** Twee derde van dit bedrag, namelijk bijna 5 miljard euro wordt gegenereerd als toegevoegde waarde voor het toeristisch verbruik in de toeristische bedrijfstakken. De toegevoegde waarde voor het toerismeaandeel in de niet-toeristische bedrijfstakken is gelijk aan 2,5 miljard euro.

Voorals de uitgaven van toeristen in de accommodatiesector en bij de voedings- en drankverstrekkers generen een groot aandeel aan toegevoegde waarde van de toerisme.

Tabel 30: Directe bruto toegevoegde waarde van toerisme in België 2022, per bedrijfstak

	ABSOLUTE CIJFERS (in miljoen euro en prijzen 2022)	% IN DE TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN 5 miljard euro = 100%	% IN ALLE BEDRIJFSTAKKEN 7,5 miljard euro = 100%
Accommodatie	1.181	24%	16%
Accommodatie tweede verblijven	39	1%	0,5%
Voeding en drankverstreking	1.543	31%	20%
Personenvervoer over land en water	740	15%	10%
Personenvervoer door de lucht	349	7%	5%
Reisagentschappen, touroperators en gidsen	436	9%	6%
Culturele bedrijven	288	6%	4%
Bedrijven voor recreatie en sport	388	8%	5%
Kleinhandel souvenirs, sport en kampeer	0,8	0,02%	0,01%
Organisatie van congressen en beurzen	24	0,5%	0,3%
Andere bedrijfstakken	2.544	Niet van toepassing	33,7%

BRON: Zie TSA-Tabel 6

5 TSA-tabel 7

Wat: In TSA-tabel 7 wordt de tewerkstelling in de toeristische sector in beeld gebracht.

Bronnen: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), Gedecentraliseerde statistiek, jaargemiddelde 4 meetpunten 2022; Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ), Telling van de verzekeringsplichtigen, momentopname 31 december 2022.

Methode: Voor de loontrekkende tewerkstelling beschikken we over gegevens op NACE 5digit: we kunnen de cijfers rechtstreeks overnemen voor alle NACE-codes die onder toerisme vallen. Voor de zelfstandigen werken we met activiteitencodes. De beroepencodes die voor de sector toerisme belangrijk zijn, zijn CODE 407: Horeca; CODE 408: Vermakelijkheden; CODE 409: Foorkramers en CODE 510: Vrije beroepen in de kunst. Voor een aantal toeristische activiteiten zullen we geen cijfers hebben, omdat deze activiteiten in een veel grotere beroepengroep wordt opgenomen in de RSVZ-cijfers. De zelfstandigen in de groep bestuurders binnen een bedrijfstak, wordt verdeeld over de subbedrijfstakken a rato van het aandeel van de zelfstandigen in de subbedrijfstak.

Resultaat :

TABEL 31: TSA-tabel 7: De totale tewerkstelling van loontrekkenden en zelfstandigen en helpers in de sector toerisme in België in 2022.

	LOONTREKKEND – RSZ		ZELFSTANDIGEN EN HELPERS - RSVZ (incl. bestuurders)	
	AANTAL ARBEIDS- PLAATSEN	AANTAL VTE	AANTAL JOBS	AANTAL ALS HOOFDBEZIGHEID
Accommodatie	23.255	16.122	83.560	71.860
Hotels en motels	17.478	12.664		
Overig logies voor kortstondig verblijf	5.778	3.458		
Accommodatie mbt tweede verblijven (enkel vakantiewoningen)	833	641		
Handel in en verhuur van onroerend goed	190	148		
Beheer en bemiddeling onroerend goed	643	493		
Voeding en drankverstrekkers	110.917	66.134		
Restaurants, fast-food zaken, snackbars, frituren	98.046	60.129		
Cafés, discotheken, dancings e.d.	12.872	6.006		
Personenvervoer	76.285	65.368		
Personenvervoer per spoor	28.507	27.359	37.681	16.565
Personenvervoer over de weg	33.584	26.616		
Overig personenvervoer te land, n.e.g.	5.576	3.972		
Personenvervoer over water	249	228		
Personenvervoer door de lucht	5.570	4.641		
Huur van transportuitrusting	2.800	2.553		
Reisagentschappen, touroperators en gidsen	6.186	4.968		
Diensten voor cultuur	19.730	16.984		
Productie, exploitatie, beheer en diensten scheppende en uitvoerende kunst	13.690	12.131		
Musea en monumentenzorg, botanische tuinen, dierentuinen e.d	6.040	4.853		
Diensten voor sport- en recreatie	17.806	13.049	19.701	9.321
Verhuur van sport- en kampeerartikelen	366	304		
Beheer en exploitatie van sportcentra en overige sportactiviteiten	10.778	7.604		
Kermisattracties, pretparken en overig amusement	1.703	1.308		
Kansspelen, recreatieparken en overige activiteit ivm recreatie	4.960	3.833		
Kleinhandel van landspecifieke, karakteristieke toerismegoederen	5.454	4.433	2.920	2.361
Sport- en kampeerartikelen, souvenirs en ambachtelijke prod.				
Niet toerisme karakteristieke bedrijven: Organisatie congres/beurs	2.920	2.361		
TOTAAL TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN	263.386	190.061	140.942	97.746
Aandeel toeristische bedrijfstakken in totale tewerkstelling	6,2	5,6	11,4	12,5

BRON: RSZ, RSVZ, bewerking VSA.

Extra informatie: Per bedrijfstak kan ook het toerisme-aandeel, dat berekend werd als resultaat van TSA-Tabel 6 gebruikt worden om de toeristische tewerkstelling te berekenen. Daarbij wordt het aandeel dat toerisme heeft in de toegevoegde waarde van een bedrijfstak toegepast op het aantal arbeidsplaatsen en VTE. Dit cijfer neemt dus de tewerkstelling op in zowel de toeristische industrie als de andere industrie, maar enkel voor het aandeel dat in deze sectoren ook daadwerkelijk door toeristen wordt afgenomen. In deze indicator wordt dus de productie van industrieën buiten beschouwing gelaten die door niet-toeristen wordt afgenomen.

De zelfstandige jobs in de horeca werden herverdeeld over de verschillende sectoren a rato van het aandeel van de loontrekkende jobs.

TABEL 32: Toeristische tewerkstelling van loontrekkenden en zelfstandigen en helpers in België in 2022.

	TOERISME AANDEEL (in %)	LOONTREKKEND – RSZ		ZELFSTANDIGEN EN HELPERS - RSVZ (incl. bestuurders)	
		AANTAL ARBEIDS- PLAATSEN	AANTAL VTE	AANTAL JOBS	AANTAL ALS HOOFDBEZIGHEID
Accommodatie	59,6	13.870	9.616	8.585	8.335
Accommodatie mbt tweede verblijven	2,9	24	19	15	16
Voeding en drankverstrekkers	22,5	24.963	14.884	15.451	12.903
Personenvervoer	14,1	10.765	9.225		
Reisagentschappen, touroperators en gidsen	99,5	6.155	4.943		
Diensten voor cultuur	20,9	4.126	3.552	7.879	3.464
Diensten voor sport- en recreatie	26,5	4.714	3.455	5.216	2.468
Kleinhandel van landspecifieke, karakteristieke toerismegoederen	0,2	11	9		
Niet toerisme karakteristieke bedrijven: Organisatie congres/beurs	7,8	227	184		
TOTAAL TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN		64.856	45.885	37.146	27.186
ANDERE BEDRIJFSTAKKEN	0,7	28.340	22.895	7.853	4.897
TOTAAL		93.196	68.781	44.999	32.082

BRON: TSA-Tabel 6; RSZ, RSVZ, bewerking VSA.

REFERENTIELIJST

Cijfers (ontvangen per mail):

Eurostat, *Toerismestatistieken 2022*.

Nationale Bank van België: *SUT 2019 en SUT 2021*.

Nationale Bank van België, *Household finance and consumption survey 2021*.

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), *Gedecentraliseerde statistiek 2022*.

Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ), *Telling van de verzekeringsplichtigen 2022*.

Statbel: , huishoudbudgetenquête 2018.

Statbel, *Horeca (toerisme en hotelwezen) 2022*.

Statbel, *Platformdata in het verblijfstoerisme 2022*.

Statbel, *Reisonderzoek 2022*.

Toerisme Vlaanderen, *Kunststedenonderzoek 2022-2023*.

Toerisme Vlaanderen, *Congresbarmometer 2022*

Visit Antwerpen, Visit Gent en Visit Brugge, *Dagtoerisme via telecomdata 2022*.

WES, *Les excursions des Belges en Wallonie 2021-2022 en 2022-23*

Westtoer, *Dagtoerisme aan de kust 2018*.

Westtoer, *Tendrapport Kust 2021-2022*.

Westtoer, *Dagtrips door Belgen 2022*.

Methodologie:

Eurostat, Statistical Office of the European Communities (2000). *Implementation Manual on Tourism Satellite Accounts*. Luxembourg.

Eurostat (2009). *Methodologies and working papers. Tourism Satellite Accounts in the European Union, Volume 1-4*. Luxembourg.

UNSD, United Nations Statistics Division & WTO, World Tourism Organization (2008). *2008 International Recommendations for Tourism Statistics (IRTS 2008)*.

UNSD, United Nations Statistics Division, WTO, World Tourism Organization, OECD, Organisation for Economic Cooperation and Development & Eurostat (2008). *2008 Tourism Satellite Account (TSA): Recommended Methodological Framework*.